

քի կոմպլեքսային օգտագործման անսեռական արդյունավետությունն ապացուցող օրինակներ:

Ինչպես այս ինստիտուտում, այնպես էլ Երկրաբանական գիտությունների ինստիտուտում ՍՍՌԽ ԳԱ պրեզիդենտ ակադեմիկոս Մ. Վ. Կելդիշը հետաքրքրվեց Հայաստանի բնական հարստություններով, նրանց հետախուզման և օգտագործման ուղղությամբ տարվող աշխատանքներով: Նա հատկապես հետաքրքրվեց ոսկու և այլ հազվագյուտ ու ցրված մետաղների պաշարներով, մասնավորապես նրանց քանակական ու որակական բովանդակությամբ:

Երևանում գտնվելու վերջին օրը ակադեմիկոս Մ. Վ. Կելդիշը հանդիպում ունեցավ Հայկական ՍՍՌ Գիտությունների ակադեմիայի Նախագահության անդամների և մի շարք ակադեմիկոսների հետ:

Զրույցի ընթացքում շոշափվեցին Հայկական ՍՍՌ Գիտությունների ակադեմիայի աշխատանքների վիճակի և հետախուզողների հարցերը:

Նոյեմբերի 30-ին Մ. Վ. Կելդիշը Հայաստանի մի խումբ գիտնականների հետ միասին մեկնեց Քրիլիսի՝ մասնակցելու Վրաստանում սովետական կարգերի հաստատման և Կոմունիստական պարտիայի ստեղծման 40-ամյակին նվիրված ՍՍՌԽ Գիտությունների ակադեմիայի, Հայկական, Վրացական, Ադրբեջանական ՍՍՌ գիտությունների ակադեմիաների միացյալ գիտական սեսիային:

Հանապարհին Մ. Վ. Կելդիշը դիտեց Աթարբեկյանի հիդրոկայանը և ծանոթացավ նրա աշխատանքների հետ:

Հ. Ա.

ՄԻԱՑՅԱԼ ՀՈՐԵԼՅԱՆԱԿԱՆ ՍԵՍԻԱ

1961 թ. հոկտեմբերի 30-ից մինչև դեկտեմբերի 3-ը Քրիլիսիում կայացավ ՍՍՌԽ Գիտությունների ակադեմիայի, Ադրբեջանի, Վրաստանի, Հայաստանի գիտությունների ակադեմիաների միացյալ հորելյանական սեսիան՝ նվիրված Վրաստանում Սովետական իշխանության հաստատման և Վրաստանի Կոմունիստական պարտիայի ստեղծման 40-ամյակին:

Բացման պլենար նիստը տեղի ունեցավ Զ. Պալիաշվիլու անվան օպերայի և բալետի պետական թատրոնում: Վրաստանի ԿՊ Կենտկոմի քարտուղար Դ. Գ. Ստուրուան կարդաց Վրաստանի ԿՊ Կենտկոմի և Վրացական ՍՍՌ Գերագույն Սովետի ողջույնը միացյալ սեսիայի մասնակիցներին: Այնուհետև ելույթ ունեցավ ՍՍՌԽ ԳԱ պրեզիդենտ ակադեմիկոս Մ. Վ. Կելդիշը: Նա նշեց, որ պատմական կարճ ժամանակաշրջանում Վրաստանը վերածվել է ծաղկող սոցիալիստական ռեսպուբլիկայի, որն ունի պարգացած բազմաձյուղ արդյունաբերություն, խոշոր ու մեքենայացված գյուղատնտեսություն, առաջավոր գիտություն ու կուլտուրա: Մ. Վ. Կելդիշը բարձր գնահատական տվեց Վրացական ՍՍՌ Գիտությունների ակադեմիայի աշխատանքների արդյունքներին, ընդգծելով մաթեմատիկայի ու մեխանիկայի, ֆիզիկայի, ֆիզիոլոգիայի, երկրաբանության և այլ բնական գիտությունների, ինչպես նաև պատմության, նախնական ու լեզվաբանության բնագավառներում ձեռք բերված նվաճումները:

Հայկական ՍՍՌ ԳԱ պրեզիդենտ ակադեմիկոս Վ. Հ. Համբարձումյանը իր ելույթում ասաց. «Վրաց ժողովրդի բազմադարյան պատմության մեջ ոսկե տառերով գրված են վառ էջեր այն հրաշալի նվաճումների մասին, որոնց հասել է Վրաստանի տաղանդավոր ժողովուրդը Սովետական իշխանության տարիների ընթացքում: Հայ և վրաց գիտնականները, — շարունակեց Վ. Հ. Համբարձումյանը, — հետևելով հաստատված տրադիցիային, առաջիկայում ևս կգնան արգասավոր համագործակցության ուղիներով, կփոխանակեն իրենց փորձը՝ ի փառս հարազատ Սովետական Հայրենիք»:

Ադրբեջանական ՍՍՌ ԳԱ պրեզիդենտ Ադրբեջանական ՍՍՌ ԳԱ ակադեմիկոս Յու. Հ. Մամեդալիևը իր ելույթում արտահայտեց ադրբեջանական ժողովրդի ուրախությունն ու պարծանքը եղբայրական վրաց ժողովրդի պատմական նվաճումների համար, և համոզմունք հայտնեց, որ Վրաստանի աշխատավորները, ռզկորված ՍՄԿՊ XXII համագումարի որոշումներով, կհասնեն է՛լ ավելի մեծ հաջողությունների ժողովրդական տնտեսության բոլոր բնագավառներում, գիտության ու կուլտուրայի ասպարեզում, նպաստելով կոմունիզմի կառուցման մեծ գործին:

Այնուհետև «Վրաստանի գիտությունը Սովետական իշխանության 40 տարիների ընթացքում» զեկուցումով հանդես եկավ Վրացական ՍՍՌ Գիտությունների ակադեմիայի պրեզիդենտ ակադեմիկոս Ն. Ի. Մուսխիշվիլին: Հոկ-

տեմբերյան սոցիալիստական ՄԼԺ ռեզյուցիան, տասց նա, վրաց ժողովրդի համար բացեց լայն ճանապարհ դեպի գիտելիքներն ու ստեղծագործությունը: Սովետական իշխանության հաստատման ժամանակից Վրաստանում րսկրավեց նոր դարաշրջան՝ ազգային, տնտեսական ու կուլտուրական վերածննդի և ծաղկման դարաշրջանը: Կոմունիստական պարտիայի և Սովետական կառավարության ամենօրյա հոգատարության շնորհիվ գիտության զարգացումը Վրաստանում ապահովված է բացառիկ լավ պայմաններով:

Ն. Ի. Մուսխելիշվիլին մանրամասնորեն բնութագրում է վրացական սովետական գիտության առանձին ճյուղերի զարգացման ուղիները, խոսում վրացական գիտնականների ձեռք բերած հաջողությունների մասին: Նա բնագործում է զարգացման այսօրվա փուլի բնորոշ գծերը գիտության կապի ուժեղացումը արդյունաբերության, պրակտիկայի, կյանքի հետ, Սովետական Միության խոշոր գիտական հիմնարկների հետ կապերի ամրապնդումը, համագործակցությունը եղբայրական ռեսպուբլիկաների գիտնականների հետ և միջազգային գիտական կապերի խորացումը:

Զեկուցումից հետո ողջույնի խոսք ասացին Լիտվական ՍՍՌ ԳԱ Նախագահության գլխավոր գիտական քարտուղար Կ. Կ. Բելյուկասը, Լատվիական ՍՍՌ ԳԱ Նախագահության անդամ Է. Ա. Յակուբայտիսը, Կիրգիզական ՍՍՌ ԳԱ ակադեմիկոս Ա. Մ. Մամիտովը:

Գեկտեմբերի 1-ին և 2-ին սեսիայի աշխատանքներն ընթանում էին սեկցիոն նիստերում: Աշխատում էին մաթեմատիկայի, ֆիզիկայի, աստրոֆիզիկայի, կիբեռնետիկայի, բիմիայի, երկրաբանության, աշխարհագրության ու գեոֆիզիկայի, կենսաբանության, բժշկության, տեխնիկայի, պատմության, լեզվի ու դրադանության, փիլիսոփայության, տնտեսագիտության ու իրավունքի սեկցիաները:

Համապատասխան սեկցիաների նիստերում զեկուցումներով հանդես եկան ակադեմիկոսներ Ա. Ի. Բերդը, Լ. Ի. Սեդովը, Ա. Ի. Օպարինը, Ի. Ս. Բերիտաշվիլին, Ադրբեջանական ՍՍՌ ԳԱ ակադեմիկոս Յու. Հ. Մամեդալիևը, Հայկական ՍՍՌ ԳԱ ակադեմիկոս Ի. Գ. Մաղաբյանը, Հայկական ՍՍՌ ԳԱ թղթակից-անդամներ Ա. Թ. Բաբայանը, Վ. Տ. Բառայանը, Ս. Ա. Համբարձումյանը և ուրիշներ: Սեկցիաների աշխատանքներին մասնակցեցին Հայկական ՍՍՌ ԳԱ ակադեմիկոսներ Մ. Գ. Ներսիսյանը, Ն. Խ. Հարությունյանը, Հ. Խ. Բունիսյանը, Ս. Ս. Մկրտչյանը և ուրիշներ:

Աշխույժ անցան հասարակական գիտությունների երեք սեկցիաների աշխատանքները: Պատմության սեկցիայի և փիլիսոփայության, տնտեսագիտության ու իրավունքի սեկցիայի համատեղ նիստերում լավեցին ՍՍՌ ԳԱ թղթակից-անդամներ Մ. Ս. Ստրոգովիչի և Վ. Պ. Դյաչենկոյի զեկուցումները իրավունքի և տնտեսագիտության հրատապ հարցերի վերաբերյալ, Վրացական ՍՍՌ ԳԱ թղթակից-անդամ Գ. Ս. Զիտայայի հաղորդումը վրացական ազգագրության զարգացման մասին՝ 40 տարում, պատմ. գիտ. դոկտոր Փ. Ա. Ազիզբեկովայի զեկուցումը «Վ. Ի. Լենինը և Անդրկովկասի ռեսպուբլիկաների կազմավորումը» թեմայով, պատմ. գիտ. թեկնածու Ն. Վ. Խոշտարիայի զեկուցումը հնագիտական նորագույն գյուտերի մասին և մի շարք այլ հետաքրքրական զեկուցումներ: Հայաստանի գիտնականներից պատմության սեկցիայում զեկուցումներով հանդես եկան պատմ. գիտ. դոկտոր Գ. Բ. Ղարիբջանյանը՝ «Կովկասի բոլշևիկների գործունեության ղեկավարությունը» Վ. Ի. Լենինի կողմից արտասահմանում» թեմայով և պատմ. գիտ. թեկնածու Գ. Խ. Սարգսյանը՝ «Հին Հայաստանի սոցիալ-տնտեսական զարգացման ուղիների մասին» թեմայով:

Լեզվի և գրականության սեկցիայում լրավեցին Վրացական ՍՍՌ ԳԱ ակադեմիկոսներ Ա. Գ. Բարամիձեի («XII դարի վրացական հումանիստական դրականության մասին»), Գ. Ն. Լեոնիձեի («Վրացական սովետական գրականագիտությունը 40 տարում»), Ա. Ս. Զիքոբաշվայի («Լեոնային իրերա-կովկասյան լեզուների գծով առաջին գրառումների հարցի շուրջը») զեկուցումները և մի շարք այլ հաղորդումներ:

Գեկտեմբերի 3-ին սեսիայի մասնակիցները ծանոթացան Վրաստանի առաջատար գիտական հիմնարկների գործունեությանը, ինչպես նաև մի շարք արդյունաբերական ձեռնարկների և կուլտուրական հիմնարկների աշխատանքի հետ ներկայան Վրացական ՍՍՌ ԳԱ Նախագահությունը ընդունելություն կազմակերպեց ի պատիվ միացյալ գիտական սեսիայի մասնակիցների: Ընդունելությունն անցավ ջերմ մթնոլորտում:

Միացյալ հորելյանական սեսիան մեծ հետաքրքրություն առաջացրեց Վրաստանի մայրաքաղաքի հասարակայնության մեջ:

Գ. Ս.